

Bevisoptagelse gennem videokonferencer - Rumænien

INDHOLDSFORTEGNELSE

- 1 Er det muligt at foretage bevisoptagelsen ved hjælp af en videokonference, hvor denne enten foretages med deltagelse af en ret i den anmodende medlemsstat eller direkte af en ret i denne medlemsstat? Hvis ja, hvad er da de nationale procedurer eller den gældende nationale lovgivning?
- 2 Er der nogen begrænsninger med hensyn til, hvilke personer der må afhøres ved hjælp af videokonference – gælder dette f. eks. kun vidner, eller er det også tilladt at afhøre eksperter eller parter i sagen på denne måde?
- 3 Hvilke typer begrænsninger er der i givet fald for de beviser, som kan fremskaffes via en videokonference?
- 4 Er der nogen restriktioner med hensyn til, hvor den pågældende person må afhøres via en videokonference – skal det f.eks. være i en ret?
- 5 Er det tilladt at optage videokonferencer, og er denne tekniske mulighed i givet fald tilgængelig?
- 6 På hvilket sprog skal afhøringen finde sted: a) hvis der er tale anmodninger under artikel 10-12, og b) hvis der er tale om direkte bevisoptagelse i henhold til artikel 17?
- 7 Hvis det er nødvendigt med tolkebistand, hvem er så ansvarlig for at sørge for dette under de to typer afhøringer, og hvor skal tolkene befinde sig?
- 8 Hvilken procedure gælder med hensyn til forberedelse af afhøringen og meddelelsen af tid og sted til den person, der skal afhøres? Hvor lang tid bør der i forbindelse med fastlæggelsen af datoen for afhøringen afsættes for at kunne indkalde den pågældende person rettidigt?
- 9 Hvilke omkostninger er der i forbindelse med anvendelse af videokonferencer, og hvordan afholdes de?
- 10 Hvilke krav stilles der i givet fald for at sikre, at den person, der afhøres direkte af den anmodende ret, er blevet oplyst om, at afhøringen skal foregå på frivillig basis?
- 11 Hvilken procedure anvendes med henblik på at bekræfte identiteten på den person, der skal afhøres?
- 12 Hvilke krav gælder med hensyn til edsafklæggelse, og hvilke oplysninger behøves fra den anmodende ret, når der er behov for edsafklæggelse ved direkte bevisoptagelse i henhold til artikel 17?
- 13 Hvilke foranstaltninger er der truffet for at sørge for en kontaktperson til den anmodende ret på det sted, hvor videokonferencen afholdes, og en person til at betjene videokonferenceudstyret og håndtere tekniske problemer på afhøringsdagen?
- 14 Hvilke yderligere krav er der i givet fald med hensyn til oplysninger fra den anmodende ret?

1 Er det muligt at foretage bevisoptagelsen ved hjælp af en videokonference, hvor denne enten foretages med deltagelse af en ret i den anmodende medlemsstat eller direkte af en ret i denne medlemsstat? Hvis ja, hvad er da de nationale procedurer eller den gældende nationale lovgivning?

Ja. På dette område finder lov nr. 189/2003 om international gensidig retshjælp i civil- og handelsretlige sager anvendelse, især artikel 25, stk. 1 og 3, og artikel 35, stk. 3.

Den rumænske anmodende ret kan overveje at anvende en særlig procedure på den anmodende rets anmodning, hvis den ikke er i strid med rumænsk ret. Den rumænske ret underretter den anmodende ret om dato og sted for proceduren for retsanmodninger og kan tillade, at udenlandske dommere deltager. Justitsministeriet er ansvarligt for at træffe afgørelser om anmodninger indsendt efter forordningens artikel 17 og varetager en række opgaver i forbindelse hermed, jf. artikel 3, stk. 3, i Rådets forordning (EF) nr. 1206/2001 af 28. maj 2001.

Videokonferencen skal afholdes i nærvær af dommeren ved den kompetente distriktsdomstol, hvor der skal optages bevis, om nødvendigt med tolkebistand. Dommeren skal kontrollere den afhørtes identitet og sikre, at de grundlæggende principper i rumænsk ret overholdes.

2 Er der nogen begrænsninger med hensyn til, hvilke personer der må afhøres ved hjælp af videokonference – gælder dette f.eks. kun vidner, eller er det også tilladt at afhøre eksperter eller parter i sagen på denne måde?

Nej. Proceduren for retsanmodninger gør det muligt at afhøre vidner eller andre involverede personer (artikel 17 i lov nr. 189/2003 om international gensidig retshjælp i civil- og handelsretlige sager).

I henhold til artikel 26, stk. 2, i lov nr. 189/2003 om international gensidig retshjælp i civil- og handelsretlige sager kan proceduren for retsanmodninger imidlertid nægtes, hvis den person, der skal afhøres, ikke må vidne på grund af forbud, der er udstedt efter rumænsk ret, eller hvis de dokumenter, der skal fremsendes eller undersøges, ikke må omdeles.

I henhold til artikel 315, 316 og 317 i den nye civile retsplejelov kan følgende personer desuden ikke afhøres som vidner: slægtninge og besvogrede i indtil tredje led, ægtefæller, tidligere ægtefæller, forlovede eller samlevende, personer, der har et fjendtligt forhold til eller en særlige interesse i en af parterne, personer, over for hvem der er afsagt et forbud af retten, og personer, der er dømt for falsk forklaring. Parterne kan imidlertid enten udtrykkeligt eller stiltiende aftale, at følgende personer også kan afhøres som vidner: slægtninge og besvogrede i indtil tredje led, ægtefæller, tidligere ægtefæller, forlovede eller samlevende og personer, der har et fjendtligt forhold til eller en særlig interesse i en af parterne.

I retssager om slægtskab, skilsmisse eller andre familieforhold kan slægtninge og besvogrede i indtil tredje led, undtagen slægtninge i ret nedstigende linje, ligeledes afhøres.

Følgende personer er fritaget for at afgive vidneforklaring:

1. Gejstlige, læger, apotekere, advokater, notarer, fogeder, mæglere, jordmødre, sygeplejersker og andre fagfolk, der i henhold til loven har tavshedspligt om de forhold, de har fået kendskab til på arbejdspladsen eller under udøvelsen af deres hverv, også efter hvervets ophør.
  2. Dommere, anklagere og offentlige ansatte, selv efter embedsperiodens ophør, for så vidt angår de fortrolige forhold, de fik kendskab til i deres embedsperiode.
  3. Personer, der selv eller hvis slægtninge eller besvogrede i indtil tredje led, ægtefæller, tidligere ægtefæller, forlovede eller samlevende risikerer at blive idømt en strafferetlig sanktion eller at blive dømt for foragt for retten.
- Disse personer, undtagen gejstlige, kan imidlertid vidne, hvis de løses fra deres tavshedspligt af den part, der har interesse i at bevare fortroligheden, medmindre andet er fastsat ved lov. Dommere, anklagere og offentligt ansatte kan ligeledes vidne, hvis den myndighed eller institution, som de arbejder eller i påkommende tilfælde har arbejdet for, godkender dette.

3 Hvilke typer begrænsninger er der i givet fald for de beviser, som kan fremskaffes via en videokonference?

Nej, der er ingen begrænsninger. I henhold til artikel 17 i lov nr. 189/2003 om international gensidig retshjælp i civil- og handelsretlige sager gør proceduren for retsanmodninger det muligt at afhøre vidner eller andre involverede personer, indhente dokumenter, indhente sagkyndige erklæringer og foretage en undersøgelse eller indhente andre nødvendige dokumenter eller oplysninger med henblik på at afgøre en bestemt sag.

4 Er der nogen restriktioner med hensyn til, hvor den pågældende person må afhøres via en videokonference – skal det f.eks. være i en ret?

Nej, der er ingen begrænsninger. Ifølge artikel 16, artikel 261, stk. 1, og artikel 314 i den nye civile retsplejelov optages bevis imidlertid af den ret, der behandler sagen. Hvis der af objektive grunde kun kan optages bevis et andet sted end der, hvor retten har sæde, kan der optages bevis ved brug af proceduren for retsanmodninger af en ret på samme eller endog et lavere niveau, hvis der ikke er nogen ret på samme niveau det pågældende sted. Den efter proceduren for retsanmodninger kompetente ret optager bevis i eller endog uden parternes tilstedeværelse, hvis de er blevet lovligt indkaldt, og retten har de samme forpligtelser som den anmodende ret med hensyn til den procedure, der skal følges. Et vidne, der på grund af sygdom eller anden alvorlig forhindring ikke er i stand til at give møde i retten, kan på samme måde afhøres det sted, hvor vidnet befinder sig afhængigt af parternes indkaldelsesprocedure.

5 Er det tilladt at optage videokonferencer, og er denne tekniske mulighed i givet fald tilgængelig?

Ja, det er tilladt i henhold til artikel 13 i lovbekendtgørelse nr. 304/2004 om retssystemets indretning.

6 På hvilket sprog skal afhøringen finde sted: a) hvis der er tale anmodninger under artikel 10-12, og b) hvis der er tale om direkte bevisoptagelse i henhold til artikel 17?

a) På rumænsk.

b) På rumænsk, da den rumænske anmodende ret skal udarbejde et retsmødeprotokollat, herunder med angivelse af dato og sted for afhøringen, den afhørtes identitet, oplysninger om edsaflægningen og de tekniske betingelser for afhøringen.

7 Hvis det er nødvendigt med tolkebistand, hvem er så ansvarlig for at sørge for dette under de to typer afhøringer, og hvor skal tolkene befinde sig?

Den anmodende ret er ansvarlig for at stille tolke til rådighed i henhold til artikel 27 i lov nr. 189/2003 om international gensidig retshjælp i civil- og handelsretlige sager. Den rumænske anmodende ret kan i påkommende tilfælde være behjælpelig med at finde en tolk fra Rumænien ved at fremsende en liste over tolke til den anmodende ret.

8 Hvilken procedure gælder med hensyn til forberedelse af afhøringen og meddelelsen af tid og sted til den person, der skal afhøres? Hvor lang tid bør der i forbindelse med fastlæggelsen af datoen for afhøringen afsættes for at kunne indkalde den pågældende person rettidigt?

Som minimum en måned og højst tre måneder.

I dette tilfælde finder lov nr. 189/2003 om international gensidig retshjælp i civil- og handelsretlige sager anvendelse, især artikel 25, stk. 3. Den rumænske ret underretter den anmodende ret om dato og sted for proceduren for retsanmodninger. I medfør af artikel 261, stk. 4, i den nye civile retsplejelov optager den kompetente ret efter proceduren for retsanmodninger bevis i eller endog uden parternes tilstedeværelse, hvis de er blevet lovligt indkaldt, og retten har de samme forpligtelser som den anmodende ret med hensyn til den procedure, der skal følges.

Da der er to procedurer med inddragelse af udenlandske instanser (kommunikationsproceduren under bevisoptagelsen), bør fristen i praksis imidlertid som minimum være en måned og højst tre måneder med forbehold af de eksisterende bestemmelser om:

– imødekommelsen af anmodningen om forkyndelse i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1393/2007 af 13. november 2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (forkyndelse af dokumenter) og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1348/2000 – tidsfristen bør mere specifikt som minimum være den fastsatte frist på en måned for den faktiske imødekommelse af anmodningen om forkyndelse pr. brev med modtagelsesbevis

– den anmodende rets forpligtelser til at imødekomme den anmodende rets anmodninger om fremsendelse af yderligere oplysninger eller sikkerhedsstillelse/erlæggelse af forskud osv., jf. Rådets forordning (EF) nr. 1206/2001 af 28. maj 2001 om samarbejde mellem medlemsstaternes retter om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område.

Fristen er begrundet i behovet for at afsætte tid til eventuelle oversættelser af korrespondance med den anmodende ret eller vidnet og til postforsendelse til udlandet, i den store arbejdsbyrde og ikke mindst i tidsplanen for videokonferencen.

9 Hvilke omkostninger er der i forbindelse med anvendelse af videokonferencer, og hvordan afholdes de?

Omkostningerne kan ikke anslås, da de varierer alt efter procedurens varighed og land. De skal betales via bankoverførsel til appeldomstolens konto som det andet godkendende organ eller til distriktsdomstolens konto som det tredje godkendende organ. Omkostningerne forbundet med videoforbindelsen, med at gøre forbindelsen tilgængelig i den anmodende stat, godtgørelserne til tolke, vidner og sagkyndige samt omkostningerne til befordring til den anmodende stat refunderes af den udenlandske anmodende ret til den rumænske anmodende ret.

10 Hvilke krav stilles der i givet fald for at sikre, at den person, der afhøres direkte af den anmodende ret, er blevet oplyst om, at afhøringen skal foregå på frivillig basis?

Den person, der skal afhøres, skal ligeledes indkaldes efter forskrifterne i den nye civile retsplejelov. Den pågældende underrettes om, at afhøringen skal foregå på frivillig basis, i indkaldelsen fra den rumænske anmodende ret, i afgørelsen, hvori den anmodende rets bevisoptagelse accepteres, eller i ethvert andet dokument.

Ifølge artikel 261, stk. 4, i den nye civile retsplejelov optager den kompetente ret i efter proceduren for retsanmodninger bevis i eller endog uden parternes tilstedeværelse, hvis de er blevet lovligt indkaldt, og har de samme forpligtelser som den anmodende ret med hensyn til den procedure, der skal følges.

11 Hvilken procedure anvendes med henblik på at bekræfte identiteten på den person, der skal afhøres?

Det fremgår af artikel 318 i den nye civile retsplejelov, at retspræsidenten inden selve afhøringen anmoder vidnet om at oplyse efternavn, fornavn, stilling, bopæl og alder, og om, hvorvidt vedkommende er en slægtning af eller besvogret med en af parterne og i hvilket led, og hvorvidt vedkommende arbejder for en af parterne. Retspræsidenten gør derefter vidnet opmærksom på pligten til at aflægge ed og edens betydning.

12 Hvilke krav gælder med hensyn til edsaflæggelse, og hvilke oplysninger behøves fra den anmodende ret, når der er behov for edsaflæggelse ved direkte bevisoptagelse i henhold til artikel 17?

Det bestemmes i artikel 319 og 320 i den nye civile retsplejelov, at vidnet skal aflægge en ed inden afhøringen, der har følgende ordlyd: "Jeg sværger, at jeg vil fortælle sandheden, og at jeg ikke vil skjule noget, jeg ved. Gud hjælpe mig!"

Vidnet aflægger ed med hånden på et kors eller Bibelen. Med hensyn til henvisningen til guddommelighed i edens ordlyd ændres betydningen alt efter vidnets tro. Ovennævnte bestemmelser finder ikke anvendelse på vidner, der ikke er kristne.

Vidner, som ikke har nogen tro, aflægger følgende ed: "Jeg sværger ved min ære og samvittighed, at jeg vil fortælle sandheden, og at jeg ikke vil skjule noget, jeg ved."

Vidner, som ikke aflægger ed af samvittigheds- eller trosgrunde, erklærer følgende for retten: "Jeg forpligter mig til at fortælle sandheden og ikke skjule noget, jeg ved."

Stumme og døvstumme, som kan læse og skrive, aflægger ed ved at afskrive edsteksten og underskrive den, hørehæmmede siger eden, og analfabeter aflægger ed ved hjælp af tegn med bistand fra en tolk.

Når vidnet har aflagt ed, gør retspræsidenten vidnet opmærksom på, at vedkommende begår mened, hvis han/hun ikke taler sandt.

Alt dette noteres i retsbogen.

Børn under 14 år, som ikke har nået et tilstrækkeligt udviklingsniveau på tidspunktet for afhøringen, kan afhøres uden edsaflæggelse og uden at blive forhindret heri, men retten gør dem opmærksom på, at de skal fortælle sandheden, og tager hensyn til deres særlige stilling ved vurderingen af deres vidneforklaring.

13 Hvilke foranstaltninger er der truffet for at sørge for en kontaktperson til den anmodende ret på det sted, hvor videokonferencen afholdes, og en person til at betjene videokonferenceudstyret og håndtere tekniske problemer på afhøringsdagen?

Kontaktpersoner kan være IT-specialister fra appeldomstolene, rettens justitssekretær eller dommeren. Omkring 144 af de 244 domstole har videokonferencefaciliteter. Disse 144 domstole har hver to videokonferencefaciliteter.

14 Hvilke yderligere krav er der i givet fald med hensyn til oplysninger fra den anmodende ret?

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 01/06/2017